Gül-Haç Masalları

Dat Rosa Mel Apiribus = Arılara Bal Veren Güldür (Johann Thedore deBry - 1598)

Murat Özgen Ayfer

Rozkrua… Fransızcadaki “Rose-croix” teriminden dönüştürme bir sözcük. (Rozkruva biçiminde de yazılıyor.)

Sözlük karşılığı bakımından “gül-haç” demek olduğu kabul edilir. Nitekim Ömer Tecimer’in bu ad altında yayımlanmış bir kitabı var. Aytunç Altındal da bu konuda bir kitap yazıp yayımlamış; adı “Gül Haç Kardeşliği”.

Batı dillerinde bu konu üzerinde yayımlanmış birçok, ülkemizde ise birkaç kitap daha bulabilirsiniz.

Durum böyle olunca acaba bu yazıyı hiç yazmasak, hiç yayımlamasak mı?... Nasıl olsa bol kaynak var. Yoksa bu konunun kapsamında belki de bugüne dek hiç yazılmamış olanların üzerine mi gitsek? Örneğin pek kimsenin ayrıntılı çevirisini yapmaya pek yanaşmamış olduğu gül-haç masallarından kesitler…

Ancak sırf onlarla yetinemeyiz. Biraz ayrıntılı bilgi de verilmeli, farklı yorum ya da değerlendirmeler de yapılmalı.

***

Gül-haç, çapraz noktasına bir kırmızı gül konulmuş haç biçimindeki bir çizimle yansıtılır. Bunun birçok seçeneği var.

Ancak sözcüğün Latince karşılığını alırsak, **Rosae Crucis**, özgün anlamı bakımından farklı yorumlanabiliyor. Sırası gelince ona da değiniriz.

Bu yazıda bir tercih olarak Türkçe "gül-haç"ı değil de bu bileşik sözcüğün Fransızcadan dönüştürme "rozkrua" biçimindeki yazılışını kullanacağız.

Rozkrua Tarikatı…

Tarihte böyle bir tarikatın "var" olduğu kabul edilir. Nitekim günümüzde kökenini ondan aldığını ileri süren birtakım ezoterik örgütler var. Fakat böyle bir örgütün aslında tarihte var olmadığı, bunun bir fanteziden öte olmadığı de ileri sürülmüştür.

Var olduğunu kabul edelim ki bundan sonraki anlatımlara geçebilelim.

Nitekim varlığının somut kanıtlarını görebiliyoruz.

Bu tarikatın üyeleri Fransızca "Rosicruciens", İngilizce "Rosicrucians", Almanca "Rosenkreuzer" olarak anılır.

Dilimizde genellikle Fransızcadan dönüştürme "Rozkruacılar" ya da "Rozikrusiyenler" terimini kullanıyoruz.

***

Bu tarikatın 17. yüzyıl başlarında Almanya'da kurulduğu söylenirse de kimilerine göre aslında tarihçesi çok daha eski olup, uzun süre gizlilikten sonra, o sıralarda açıkça ortaya çıkmış olduğu için öyle sanılmıştır.

Bir anlatıma göre bu tarikatı **Christian Rosenkreuz** adlı biri kurmuştur ve zaten adı da bu kişinin soyadından gelmedir. Oysa burada yer yer çevirilerini de vereceğimiz 17. yüzyıl başlarındaki masalımsı anlatımlara göre, bu bir varsayımsal kişi adı, âdeta bir roman kahramanıdır.

Rozkruacılar yani Rozkrua Tarikatı'nın üyeleri…

Hangi dönemde olursa olsun, bu kişilerin en önemli özelliklerinden biri, aynı zamanda alşimist (simyacı) olmalarıdır.

Alşimi ya da **simya**, harflerin, sayıların ve şekillerin birtakım gizli anlam ve güçler taşıdığı inancıyla, belli nesneleri başka nesnelere çevirmek uğraşısı altında varlığın özünü kavramayı amaçlayan eski bir gizemci (mistik) bilim dalıdır.

Alşimi sözcüğü, etimolojik bakımdan Arapça "al-kīmiyā" (الكيمياء veya الخيمياء) teriminden alınmadır. Aslında kelimenin sadece birinci bölümü "Al" Arapça olup, ikinci bölümü "χημεία" Arapçaya Yunancadan geçmiştir. Eski Mısır tanrılarından Şifalı Bitkiler Tanrısı'nın adı "Khem" olarak bilinir. Mısır ülkesi, bir zamanlar kara toprağı nedeniyle "Khem-t" olarak anılmıştır.

Alşimistlerin yöntemleri ile hermetik nitelikli öğretilerin hayli yakın benzerliklerinden ötürü alşiminin yer yer “hermetik sanat” olarak anılmış olduğu da görülebilir.

Alşimi, nesnel bakımdan okült nitelikli bir uğraşı olmasına karşın çağdaş kimya biliminin temelini oluşturmuştur. Özellikle 17. ve 18. yüzyıllarda birçok bilim adamı alşimi ile yakından ilgilenmiştir. Öyle ki o sıralardaki bilim adamlarının çoğunun aynı zamanda bir alşimist olduğunu söylemek pek yanlış sayılmaz. Alşimiye ön yargıyla "bilim dışı" olarak bakarsak, tarihte bununla uğraşmış ünlü kişilerin adları bizi çok şaşırtabilir.

Alşimi, madenleri başka madenlere dönüştürme uğraşının örtüsü altında tinsel olarak insanın benliğindeki gizil (potansiyel) yetenek ve güçlerini ortaya çıkarmasını, bunları bilinçli bir yaklaşımla kavrayıp kullanmayı öğrenmesini, böylece doğanın gerçeklerine yaklaşmasını sağlamayı hedefler.

Söylemesi kolay ama yapılması çok zor…

Rozkrua Tarikatı’nın 17. yüzyılda beliren temel öğreti ya da felsefesinin oluşturulmasında, alşiminin yanı sıra Hermetizm, Astroloji, diğer bazı okült etkinlikler ve Kabala’nın da kullanılmış olduğu görülür.

Şu halde bu felsefeyi tam anlayabilmek için onları da bilmek gerekir ama burada o işe girişemeyiz; sadece okurlarımıza bunu yapmalarını önerebiliriz.

Bu tarikatın düşünsel bakımdan temel dayanağı şöyle özetlenebilir:

“İnsanın benliğinde uyuşuk kalan güçler vardır. Oysa insan bu güçlerini kullanabilse çok şey yapabilir. Buyrultusunu olumlu bir şekilde geliştirip uygun olarak kullanabilenler, bu güçlerini uyarabilir ve yararlı bir yönde değerlendirebilir. Bunun için düzenli bir yaşam tarzı, doğayı anlamak, inançlı ve bilinçli bir çaba gereklidir.”

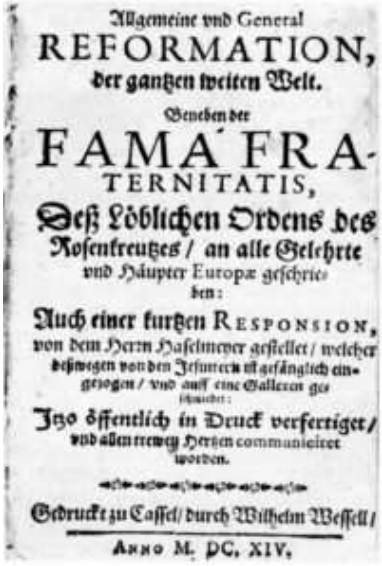
Bu tarikatın çağdaş biçimi, günümüzde başta A.B.D. olmak üzere birçok ülkede etkinliğini sürdürmektedir. En önemlilerinden biri "Ancient and Mystical Order of Rosae Crucis", kısaca **AMORC**. *(Rozkruanın Eski ve Gizemci Tarikatı)* adlı örgüttür.

Fama Fraternitatis

1614 yılında, günümüzdeki Fransa'nın doğusunda yer alan Strasbourg kentinde piyasaya Almanca olarak ilginç bir kitap çıktı.

Bu kitap kısa süre içinde Avrupa'nın hemen her yerinde görülür oldu. Çok ilgi çekti. Diğer dillerin birçoğuna çevrildi. Tam adı çok uzundu; kısaca ***"Fama Fraternitatis"*** *(Kardeşlik Töresi)* diye anılır oldu. Günümüzde de öyle bilinir.

Allgemeine vnd General
REFORMATION,
der gantzen weiten Welt.
Beneben der
FAMA FRA-
TERNITATIS,
Deß Löblichen Ordens des
Rosenkreutzes / an alle Gelehrte
vnd Häupter Europæ geschrie-
ben:
Auch einer kurtzen RESPONSION,
von dem Herrn Haselmeyer gestellet / welcher
deßwegen von den Jesuiten ist gefänglich ein-
gezogen / vnd auff eine Galleren ge-
schmidet:
Jtzo öffentlich in Druck verfertiget /
vnd allen rechtgen Hertzen communiciret
worden.
Gedruckt zu Cassel / durch Wilhelm Wessel /
ANNO M. DC. XIV.

Kitapta yazarının adı belirtilmemişti ama hemen herkes kitabın o dönemin ilâhiyatçı, yazar ve düşünürlerinden **Johann Valentin Andreä** tarafından yazılmış olduğu üzerinde görüş birliğindedir. Kimine göre Rozkrua Tarikatı'nı kuran da zaten odur. Ancak aslında bu tarikat ile doğrudan ilgisi olmayıp, sadece öğrendiklerini kendi eğilim ve düşüncelerine uygun bir tarzda süsleyip aktarmış olduğunu ileri sürenler de vardır.

Kimisi de 17. yüzyıl başlarında Avrupa'da böyle bir tarikat bulunmadığını, Andreä'nin yazdıklarının baştan sona hayal ürünü olduğunu ileri sürer.

Şu "hayal ürünü" deyişi aslında doğru sayılabilir çünkü Andreä sadece masal gibi birtakım romantik serüvenler anlatmıştır.

Ancak anlattıklarının masal gibi oluşu, böyle bir tarikatın önceden var olmadığını kanıtlamaz. Nitekim tarihsel belirtilere göre Rozkruacılık, dolayısıyla böyle bir tarikatın varlığı, çok daha eski dönemlere uzanır.

***

Johann Valentin Andreä, yapıtlarında anlattıklarının ardında hep birtakım başka şeyler sezdirmeye çalışırdı. Dolayısıyla bunların, kimilerince ileri sürüldüğü gibi sıradan edebiyat değil, birer alegori olduğu da söylenebilir.

Bu kitapta, **Christian Rosenkreuz** adlı varsayımsal bir kişinin önce yaşam öyküsü, sonra dünya görüşü öykülenmekteydi.

Çok ayrıntılı olan tamamını değil, özetini gözden geçirelim.

Christian Rosenkreuz yoksul bir ailenin çocuğuydu. Bir manastırda eğitim görmüştü. Gençliğinde bir keşişin peşine takılarak onunla birlikte Kudüs'e, hacca gitmek üzere doğuya doğru yola çıkmış ama önderi yolda ölmüştü. Christian Rosenkreuz, yola yalnız başına devam etmişti.

Önce Kudüs'e gitti. Ardından Ortadoğu'da ve Mısır'da yıllarca dolaştı. Uğradığı her yerde birçok tarikata girip çıktı.

Sonra Kuzey Afrika boyunca batıya uzandı. Fas'tan İspanya'ya geçti. Orada insanlara bilgi ve görüşlerini anlatmaya, doğuda öğrendiği yöntemleri uygulayarak hastaları iyileştirmeye başladı. Engizisyonun hışmına uğrayınca Almanya'ya kaçtı; çocukluğunda yetişmiş olduğu manastıra döndü.

Özenle dört genç keşiş seçti. Onlara gizlice ve kesin bir sır saklama andı altında tüm öğrendiklerini aktardı.

Böylece Christian Rosenkreuz'un önderliğinde yeni bir tarikat oluştu.

Sonra bu tarikata dört kişi daha alındı.

Tarikatın üye sayısı, Christian Rosenkreuz hariç sekiz kişiydi. Belirlenen kurallar uyarınca, hiçbirinin toplumdaki sıradan insanlardan farklı bir görünümü olmayacaktı. Birbirlerini "kardeş" olarak bilecek, yaşamlarını doğayı incelemeye ve insanların mutluluğu ile sağlığına adayacaklardı.

Tarikatın varlığının ileriye dönük olarak sürmesi amacıyla belirlenmiş bir diğer kural vardı: Sekiz üyeden her biri, önceden, öldüğü zaman, yerine alınacak kişiyi saptayıp diğerlerine bildiriyordu.

Tarikat "Rosenkreuz" adını taşımakla birlikte bu ad hiçbir yerde açıkça kullanılmıyor, hiç kimseye söylenmiyordu. Kendi aralarında "R.C." biçimindeki bir kısaltmayı parola gibi benimsemişlerdi.

***

Tarikat üyelerinden ikisi, bir yıl boyunca önderleriyle birlikte gizli bir tapınağın da bulunduğu yerde kalıyordu. Diğerleri, ikişerli gruplar halinde tarikatın amaçları uyarınca görevlerini yapmak üzere çeşitli ülkeleri geziyordu.

Belli zamanlarda merkezde toplanıyorlar, her biri diğerlerine bu dönem içindeki deneyimlerini anlatıp edindiği yeni bilgileri aktarıyordu. Sonra gezginlikten yeni dönmüş olanlardan ikisi tapınak alanında kalıyor, önceki bir yıl boyunca orada kalmış olanlar diğerleri ile birlikte dolaşmaya çıkıyordu.

Hepsi hayli uzun süre yaşıyordu. Çünkü sağlıklarını iyi koruyor, pek hastalanmıyorlardı. Ancak bu kesinlikle "ölümsüzlük" demek değildi. Nitekim Christian Rosenkreuz 106 yıl yaşadı.

Öldüğünde, müritleri, cenazeyi kendilerine özgü bir yöntemle kaldırdı ve gizli bir yere defnetti.

Bu mezarın yeri 120 yıl boyunca hiç kimse tarafından öğrenilmeyecekti. Bunun için de tarikatın sonraki üyelerine mezarın yeri söylenmedi. Onlar da bilmedikleri için kendilerinden sonra gelen üyelere bu konuda bilgi veremedi.

Tarikatın bundan sonraki çalışmaları, belirlenmiş kurallara uyularak hep sadece sekiz kişi tarafından yıllarca sürdürüldü. İnsanlara yararlı hizmetler üretiyorlardı ama hiç kimse böyle bir tarikatın varlığının bile farkında değildi.

****

Christian Rosenkreuz'un ölümünün üstünden tam 120 yıl geçti.

Bir gün tarikatın merkezindeki üyeler bir onarım işiyle uğraşırken, duvarlardan biri ansızın yıkıldı. O duvarın ardında bir gizli geçit bulunduğunu gördüler. Bu geçit yoluyla varılan bir demir kapının üstünde aradan tam 120 yıl geçtikten sonra açılacağı yazılıydı.

Kapıyı açtıklarında yedi duvarlı, tavanı kubbe biçiminde bir hücreye girdiler.

Tam ortaya bir tabut yerleştirilmişti. Çevresine birçok harf, sözcükler, sayılar ve çeşitli şekiller işlenmişti.

Tabutun içinde Christian Rosenkreuz'un mumyalanmış cesedi yıllarca bozulmadan kalmıştı. Çaprazlama yerleştirilmiş kollarıyla Paracelsus'un sözlüğünü kucaklamış gibiydi.

Cesedin yanı başında yaşam öyküsü ile tarikatın ilkelerini içeren bir kitap, ayrıca alşimistlerin deneylerinde kullandığı araç ve gereçler vardı.

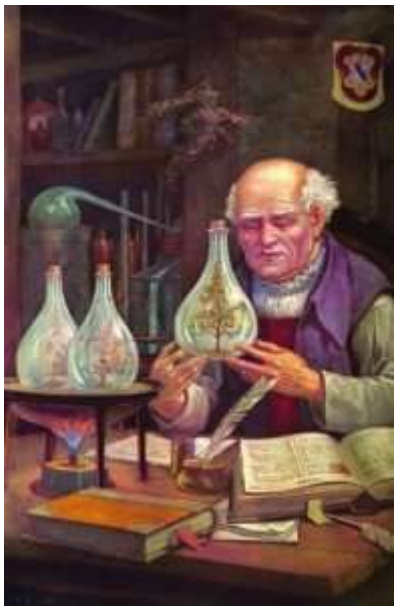
Rosenkreuz'un yazıp bırakmış olduğu kitabı okudular.

Yazılanların bir bölümü vasiyetname gibiydi. Bundan böyle Rozkrua Tarikatı'nın açığa çıkarılması gerektiğini belirtiyordu.

***

Adı geçmişken **Paracelsus**'tan da söz etmemizde yarar var.

Aslında kendi belirlediği çok uzun bir isim kullanmış olan Paracelsus, 16. yüzyılda yaşamış İsviçre asıllı bir alşimist ve okültistti. Strasbourg'da kurduğu tarikatını astroloji**,** alşimi**,** tıp ve büyü üzerine oturtmuştu. Bu tarikat, ölümünden sonra da varlığını sürdürmüştü.

Paracelsus 1541 yılında öldüğüne göre, sanki bu tarikatı o tarihteki Rozkruacılar devralmış gibi bir durum ortaya çıkıyor.

Paracelsus'un kurduğu tarikatın üyelerinden kimileriyle bağlantılı bir diğer söylenti var: Hepsinin o tarihlerdeki mason localarına katılıp birer "kabul edilmiş mason" olduğu... *(Henüz çağımızdaki Masonluk oluşturulmamıştı. Bu bir bina inşaatı mesleği ve zanaatıydı. Çalışma birimlerine loca denirdi. Meslek üyelerinin adı aslında "özgür mason" anlamındaydı. Bunun nedeni de bu meslek ve zanaat üyelerinin o tarihlerde tüm halkın "köle" sayıldığı bir ortamda ayrıcalıklı kişiler gibi özgürlük hakkı elde etmiş olmalarıydı. 15. yüzyıl ortalarından sonra localarına meslekten olmayan kişileri de almaya başlamışlardı. O kişilere "kabul edilmiş mason" deniyordu.)*

İşte bu sahiden olabilir... Birçok yazar, düşünür, alşimist, sanatçı, bilim adamı ve diğerlerinin, ortamın özgür düşünce alışverişine elvermediği nedeniyle mason localarına katılmış olduğunu biliyoruz. Aralarında Paracelsus'un kurmuş olduğu tarikatın üyelerinin de bulunmasının yadırganacak bir yanı yok.

Fakat konu bu kadar ile bırakılmıyor... Bu kişilerin, daha sonra günümüzdeki Masonluğun öğretisinin kapsamı üzerinde etkili olduğu da ileri sürülüyor. Bunu doğrulamak ya da yanlışlığını göstermek ise burada bizim işimiz değil… Buna karşın Rozkruacılar ile Masonluk arasında bir ilişki olduğu kabul edilebilir ama Paracelsus ile Masonluk arasında doğrudan bağlantı kurulmasının yanlış olduğunu söyleyebiliriz. Şöyle dense belki daha doğru olur: *"Paracelsus tarikatının üyeleri sonra Rozkruacı oldu. Rozkruacılardan kimileri günümüzdeki Masonluğun düşünsel yapısının oluşumunu etkiledi."*

Paracelsus için «*16. yüzyılın en büyük şarlatanlarından biriydi.»* diyenler de çıkmıştır.

Bu suçlama biraz önyargılıdır; herhalde Okültizm ve büyü ile uğraşmış olmasından ileri gelir.

Her şeye karşın, Paracelsus'un özellikle tıp alanında insanlığa büyük katkısı olduğu bilinir. Nitekim çok daha sonraları, -19. yüzyılın ikinci yarısında- tıp alanında âdeta bir devrim yaratmış olan Louis Pasteur için de benzer sözler edilmiştir.

"Christian Rosenkreuz'un keşfedilen mezarında bulunan öğeler" söz konusu olunca, bu bağlamda bir çelişki göze çarpıyor.

Bir an için şu kısaca "Fama Fraternitatis" olarak anılmakta olan kitapta anlatılanların gerçek olduğunu varsayalım.

Bu kitap 1614 yılında basılmış; belki de bir yıl önce yazılıp bu tarihte ortaya çıkarılmış… Diyelim ki Rosenkreuz'un mezarı da tam 120 yıl gizli kaldıktan sonra bundan bir süre önce keşfedilmiş. Nitekim Rozkruacıların bir yayınında bu keşif tarihi 1604 olarak veriliyor; buna göre Rosenkreuz 1484 yılında ölmüş.

Paracelsus'un doğum tarihi ise 1493. Dolayısıyla Christian Rosenkreuz'un mezarında bulunan öğeler arasında bir de "Paracelsus'un Sözlüğü" diye bir şey olamaz; şayet sonradan konmadıysa…

Üstelik tarihte Paracelsus'un böyle bir çalışmasından da söz edilmiyor.

Ancak bu sözlük, Christian Rosenkreuz ile bağlantılı bu ilk masalın kilit noktalarından biri; bu nedenle çok önemli.

Sakın bu kitap, gerek Rozkruacıların gerekse Paracelsus'un yararlanmış olduğu bir başka yapıt olmasın?...

Örneğin ünlü hümanist Desiderius Erasmus'un 16. yüzyılda zaman içinde yapılmış genişletmelerle birkaç kez basılmış olan **"Adagia"** başlığı altındaki deyimler sözlüğü gibi...

ADAGIA
QVAECVMQVE
AD HANC DIEM
EXIERVNT.
VENETIIS, M D LXXXV.

Elbette Johann Valentin Andreä bu iki ünlü kişiyi birbirine karıştırmış olamaz.

Belki de masalda geçenler yanlış anlaşıldı; aynı anda Paracelsus'tan da söz ediliyordu ve iki konu birbirine karıştırıldı.

Belki de bu öyküde kullanılmış olan alegori tekniği uyarınca ne anlatılmak istendiği tam ve doğru olarak yorumlanamadı.

Belki de bu sözlük sadece bir simgeydi.

"Fama Fraternitatis"in yayımlanmış olduğu 18. yüzyılın koşulları altında böyle ayrıntılar üzerinde kafa yoran olmamıştı.

Kim bilir belki de o sıralarda bu işin doğrusu biliniyordu; yanlış anlama, daha sonra yapılan çeşitli yorumlar üzerine doğdu.

Nitekim bazı kaynaklarda bu sözlüğün Paracelsus'un öğrencilerinden Gerhard Dorm tarafından 1584 yılında yayımlanmış bir kitap olabileceği de belirtilir.

Ancak öyle olursa, bu kez kitapta anlatılan masalın sonu yani Christian Rosenkreuz'un 1484 yılındaki ölümünden 120 yıl sonra mezarının bulunmasına ilişkin bölüm çöker.

Önemli olan, bu anlatımda Christian Rosenkreuz ile Paracelsus'tan başka hiç kimsenin adının geçmemiş olmasıdır.

Bu durum Rozkruacıların Paracelsus'un tarikatını izledikleri ile bağlantılı bir kronolojik çelişki olarak görülse bile onun tarikatını yenileyip yerini aldıklarının göstergesi sayılmaktadır.

Kapsamı bakımından ardındaki gerçek her ne olursa olsun şunu bilelim: "Fama Fraternitatis" Avrupa'da büyük yankı oluşturmuştu.

Ancak bu iş o kadarla kalmadı. Ertesi yıl piyasaya yine kısaca ***"Confessio Fraternitatis"*** *(Kardeşliğin Açıklaması)* olarak anılan bir kitap daha çıktı.

Confessio Fraternitatis

Bu kitap bir bakıma öncekini bütünlemekteydi ama bu kez öykü tarzında olmayıp, âdeta bir bildirge gibiydi. Zaten adı da öyle olduğunu ortaya koyuyordu.

CONFESSIO
FRATERNITA-
TIS. R.C.
AD ERUDITOS
EUROPÆ.
Caput primum.

Bu hayli uzun ve ayrıntılı, masalımsı bildirgenin en önemli bölümlerinden bazı pasajlar verelim:

"Hiç kimse bu kardeşlik kurumunun işe yaramaz ya da sonradan icat edilmiş bir şey olduğunu sanmasın."

"Biz ne doğuyu ne de batıyı efendimiz İsa'ya karşıt görüyoruz."

Bir açıklamaya göre buradaki doğu "Müslüman dünyası", batı ise "Hıristiyan dünyası" anlamına gelmek üzere kullanılmış.

"Bizim felsefemiz, tüm becerilerin, bilimlerin, sanatların birleşimiyle tıp ve teoloji alanına uzanmaktır. Aramıza katılanlar, burada önceden bilmedikleri çok derin sırlar bulacaktır."

"Dünyanın iyilik ve güzelliklerine ilişkin hazine, kalıtım yoluyla ya da rastlantı sonucu elde edilemez. Biz hazinemizi aralarında herhangi bir ayrım gözetmeden tüm insanlara sunuyoruz ama yalancılara ve aramızda bilgelikten başka bir şey arayanlara kapalıyız. Onlar, kendilerine ne yaraşırsa onu bulur. Doğanın ulu kitabı tüm insanlara açıktır ama onu okuyup da anlayabilecek olanlar pek azdır."

"Dünya yüzündeki her harf ve figür iyi öğrenilip saygın tutulmalıdır. Aramıza katılarak bizimle birlik kuracak olanlar, önce Kutsal Kitabı kendilerine rehber edinmiş olmalıdır. Değerli kişiler için ondan daha yetkin, daha beğenilesi, daha bütünsel bir kitap yoktur."

"Sizi sahte alşimistlerin yazdığı ve Kutsal Üçlemeyi kötüye kullanan kitaplara kapılmamak bakımından uyarmak isteriz. Çünkü günümüzde birçoğu bulunabilen bu kitaplar, birtakım garip figürlerle, anlaşılmaz tümcelerle insanları aldatıp, aslında basit ve apaçık olan gerçeklerin öğrenilmesini güçleştirmeyi, paranızı almayı hedeflemektedir. Aklınızı kullanın ve onlara kapılmayın."

"Şunu bilip anlamanızı isteriz ki biz içtenlikle İsa'ya inanıyor, papayı kınıyor, kendimizi doğru olan felsefeye bağlıyor, Hıristiyanca yaşam sürüyoruz. Bizim gibi, Tanrı'nın bu ışığı üzerinde parlayan birçok kişiyi de kardeşliğimize davet ediyoruz. Fakat pragmatik ve kafası karışık adamların, altının parlaklığı ile gözleri kör olanların, dürüst olsa da kolayca yozlaşabilecek kişilerin, şamatalı yaşamlarıyla gurur duyanların yararsız sızlanmalarla bizi rahatsız etmemesini dileriz."

"Her ne kadar tüm dünyaya zenginlik kazandıracak ve insanları bilgi edinmeye yönlendirerek acılarını dindirmeye çalışacak isek de kimse bizi bireysel olarak tanımayacaktır. Bizi bulup Rozkrua Kardeşliği'nin mutluluğuna katılma dışında, zenginlik ve bilgilerimizi elde etmek ile bundan kendine bir pay çıkarmak isteyen, böylece Tanrı'nın dileğine karşı gelenler ise yaşamını bizi aramakla harcayacaktır."

Böylece Rozkrua Tarikatı'nın varlığı ismiyle de cismiyle de açıklanmış ve katılmak isteyen iyi niyetli kişilere bir çağrı iletilmiş oluyordu.

Ancak bildirgenin son tümcelerine dikkatle bakınca, tarikatın kapısının her isteyene hemen açılmayacağının da belirtildiğini görüyoruz. Bu da -bildirgede açıkça belirtilmese bile- bu kardeşlik kurumunun ezoterik hatta gizli bir nitelik taşıdığının göstergesiydi.

Birçok kimse, belki dilinin ağırlığı ve tümcelerinin karmaşıklığından, belki dikkatlice okumadığı için bu bildirgede yazılanları tam ve doğru olarak anlayamadı.

Zaten bildirgenin kapsamında da açıkça değinildiği üzere, sadece anlayabilecek olanların anlaması bekleniyordu.

Ancak önceki kitabın etkisiyle tutuşmuş olanlar, bunu okuyunca tarikata girebilmek için cayır cayır yanmaya başladı. Doğrudan Andreä ile yüz yüze görüşerek başvuranlar bile oldu.

Acaba Andreä bu başvuruları nasıl karşılamıştı? Onlara ne demişti?

Bunu bilmiyoruz ama galiba ertesi yıl çıkan üçüncü kitabı, bu bağlamda bir genel yanıt olmak üzere yazılmıştı.

Kimyasal Düğün

1616 yılında ***"Chymische Hochzeit der Christian Rosenkreuz"*** *(Christian Rosenkreuz'un Kimyasal Düğünü)* adı altında bir kitap daha yayımlandı.

Chymiſche Hoch-
zeit:
Chriſtiani Roſencreütz.
Anno 1459.
Arcana publicata vilescunt, & gratiam prophanata amittunt.
Ergo: ne Margaritas obijce porcis, seu Asino substerne rosas.
Straßburg/
In Verlegung / Lucæ Zetzners.
Anno M. DC. XVI.
HAB Wolfenbüttel, A: 134.13 Phys.

Bu kitap, baştan sona alegori üzerine kurulu bir anlatımla donatılmıştı.

Dolayısıyla bu da iletisini ancak anlayabilenlere vermekteydi.

Sahiden yaşamış olup olmadığı bilinmeyen Christian Rosenkreuz'un dünya görüşü ve felsefesi, dolayısıyla tarikatın ilkeleri, yedi gün süren bir dizi olaylar biçiminde, bu serüveni yaşamış olan varsayımsal kişinin ağzından anlatılmaktaydı.

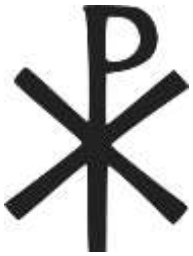
Bu masal, ezoterik bir kurumda kullanılan alegorik anlatımların güzel örneklerinden biridir. Bu nedenle, aslında önemli noktalara değinen bir özet yapmakla birlikte, anlatımını öncekilere oranla biraz daha uzun tutacağız. Çok ağır bir simgesel dil kullanılmış olduğu için, öykünün arasına bazı açıklamalar koyup yer yer yorumlar ekleyeceğiz.

İlk gün:

Paskalyadan bir önceki gün masamın başında dua ediyor, ertesi gün için hazırlanıyordum.

Aniden bir fırtına çıktı. Az sonra melek gibi bir hanım göründü. Elinde birçok mektup vardı. Birini masamın üstüne bırakıp gitti.

Zarf mühürlüydü ve üzerinde ***IN HOC SIGNO VINCES*** *yazılıydı. Zarfı açtığımda bunun bir kralın düğününe davet olduğunu gördüm. Katılmaya karar verdim.*

Latince "In Hoc Signo Vinces" terimi, sözlük anlamı bakımından "Bu işaretle kazanacaksın." demektir. Bu terim birçok yerde, özellikle ezoterik kurumlarda bir özdeyiş olarak geçer. Bir bakıma İsa Mesih'i nitelemek üzere kullanılan bir simgedir.

"Labarum" olarak da anılan bu simge P ve X harflerinden oluşuyor gibi görünüyorsa da burada Yunan alfabesindeki "çi" ve "ro" harfleri yer almaktadır. Bunlar, Mesih'in Yunancada Latin harfleriyle karşılığı CRISTOS biçiminde yazılan adının ilk harfleridir.

Acaba sadece o kadar mı?... Bir diğer bakış açısıyla R ve C harflerini içermekle, Rosescreuz adını temsil etmekte değil mi?

İkinci gün:

Düğün yerine gitmek için önce bir ormandan geçmem gerekti. Sonra karşıma dörtyol çıktı.

En kısa olanı tehlikeliydi. İkincisi rahat ama çok uzundu. Üçüncüsü dosdoğru şatoya gidiyorsa da sıradan birinin onu kullanması yasaktı. Dördüncünün ise nereye vardığı belirsizdi.

Hangisinin en doğrusu olacağını kestirebilmek kolay değildi. Birini seçip yoluma devam ettim.

Hangisini seçmiş olduğunu açıklamamış. Açıklasaydı, olmazdı. Yorumu okuyucunun yapması gerekiyor.

Art arda üç kapı ile karşılaştım.

İlk kapıdaki bekçi davetiyemi görmek istedi. Gösterdim; inanamadı. Ona Rozkrua Kardeşi olduğumu söylemem de yetmedi; geçebilmem için, yanımda taşıdığım suyu onunla paylaşmam gerekti.

İkinci kapıda, zincirle bağlı olsa da üzerime saldırmak isteyen bir aslan ile karşılaştım. Bekçi aslanı geri çekti. Geçmeme izin vermek için benden bir şey istedi. Ona verebileceğim tek şey, daha önce ekmeğime katık ettiğim tuzun arta kalanıydı. Aldı; teşekkür etti.

Ekmek ile su, bir arada ya da yan yana olmak üzere birçok ezoterik nitelikli kurumda çok önem verilen simgelerdir. Bunların Rozkrua Tarikatı'ndan alınma olduğunu söylemek biraz aşırı bir iddia olur. Fakat hepsinin de geleneksel nitelikli ortak bir kökenden alınma olduğunu kabul etmek akla yatkın olabilir.

Şatonun kapısından girebilmek için ayakkabılarımı çıkarmam gerekti. Onları alıp, bana yeni bir çift verdiler.

Loş bir odada bir berber saçlarımı kesip kafamın tepesini tıraş etti. Sonra tıpkı benim gibi birçok davetlinin bulunduğu büyük ve aydınlık bir salona alındım.

Zengin bir sofra düzenlenmişti, Yemek boyunca felsefi konular üzerinde konuşuldu. Birçokları bildiklerini anlattı.

Anlatımın bu bölümünde kimi efsane kahramanlarına, özellikle Platon ve Demokritos gibi Antik Yunan düşünürlerine değiniliyor. Ancak buradaki özette onları bir yana bıraktık.

Sonra ikinci günün anlatımına devam ediliyor.

Davetliler arasından benimle birlikte dokuz kişiyi ayırıp daha küçük bir odaya götürdüler. Her birimizin rızasını aldıktan sonra ellerimizi, kollarımızı, gözlerimizi sıkıca bağladılar.

Birbirimizle konuşmamamızı tembih ettiler. Hepimizi sabaha kadar öylece bıraktılar.

Tüm gece boyunca neler düşündüğünü, âdeta görmüş olduğu bir düş gibi anlatıyor. Böylece serüvenin ikinci günü sona eriyor.

«Bu ne biçim düğün?» diyeceksiniz.

Burada "düğün" sözcüğü simgesel bir terim olarak kullanılıyor. İşin içinde bir düğün olayı var ama onu da bir gerçek düğün olarak almamak gerekir. Bu öyküde bir bütün olarak ne anlatılmak istendiği düşünülürse, buradaki düğün teriminin "bireyin kendi iç evrenine özgü bir dönüşüm oluşturması olayı" anlamında kullanıldığı söylenebilir.

Bu masaldaki her bir gün, yedi aşamalı bir inisiyasyonun karşılığı...

Söz konusu düğün, görünüşte bir kral ile kraliçenin evlenme töreni ama bu olay aslında "can" ile "ruh" kavramlarının birleşiminin karşılığı; alşimistlerin benimseyişi uyarınca biri kükürt diğeri cıva…

Bu iki öğenin birleşiminden bir tuz oluşur. Bunu da simgesel anlamda almak gerek. Denge kuruluyor.

Üçüncü gün:

Sırtında altın pelerin taşıyan bir genç kız, bağlarımızı çözerek bizi bahçeye götürdü. O kadar susamıştım ki oradaki çeşmeden kana kana su içtim. Sonra bizi daha yukarıdaki bir terasa çıkardı. Tüm davetliler orada toplanmıştı.

Hepimizi teker teker bir terazide tarttılar. Terazinin diğer kefesinde dördü küçük, ikisi daha büyük, biri hayli iri olan daralar kullanıldı. Herkesin ağırlığı farklıydı. Tek bir darayı bile kaldıramayacak kadar hafif çekenler oldu. Tümünün birden yetmediği tek tük kişi çıktı. Çoğunluğun ağırlığı ise ortalardaydı. Benim de...

Ağırlığı yetersiz bulunanlara çeşitli cezalar verildi. Uzaklaştırıldılar. Sonunda pek az kişi kaldık. Genç kız bizi yine bahçeye indirip çeşme başında iyice yıkanmamızı istedi. Sonra bir sofra başında toplandık. Her birimize farklı yiyecek ve içecekler verildi; yaşantımızdaki önemli bir deneyim anlattırıldı. Yemekten sonra da şatodaki çeşitli tablo ve heykeller gösterildi; müzik dinletildi.

Bu üçüncü günde olan bitenler, ezoterik kurumlardan bir çoğunda uygulanan inisiyasyonun bir diğer aşamasını yansıtıyor. Antik Mısır'ın "Ölüler Kitabı"nda anlatılan yürek tartılması uygulamasıyla da yakın bir benzeşim var.

Kişilerin bir seçmeden geçirilmesi çok önemli... Kimilerinin yolu buraya kadar... Bundan sonrasına ancak bireysel nitelikleri uygun olanlar katılabiliyor.

Bu aşamada bir başka önemli nokta daha dikkati çekmekte: Ataerkil toplum düzeni üzerine kurulu bir ortamda, erkeklere bir genç kızın rehberlik edişi... Bu, kadın ve erkek arasındaki eşitlik gereğinin vurgulanışı olarak düşünülebilirse de bunu çok daha derin anlamlı almak, "genç kız" kavramını bir simge olarak değerlendirmek gerekli. Özgün öyküde onun için "Virgo" sözcüğü geçiyor. Bu ise sözlük anlamı bakımından "bakire" demek ama beri yanda açıkça "Meryem Ana"nın karşılığı...

Dördüncü gün:

Genç kız hepimize birer altın pelerin giydirdi. Bizi 365 basamağı olan bir kuleye çıkardı; yeni genç kral ile kraliçeye tanıttı.

Bu "Altın Pelerin" teriminin Yunan Mitolojisindeki Argonotlar ile bağdaştırılması olanaklıdır. Bu ise "yolculuk" kavramını öne çıkarır.

Aşağıya indiğimizde, aksakallı önceki kral ile birlikte üç başka kral ve üç kraliçenin katıldığı, yedi aşamalı bir düğün töreni gördük. Törenin sonunda herkes «Yaşasın damat! Yaşasın gelin!» diye hep bir ağızdan seslenerek bu mutlu olayı kutladı.

Töreni izleyen ziyafette, krallar ile aynı masada oturtulduk. Yemekten sonra, herkes üzerindeki bembeyaz giysiyi çıkarıp kapkara giyinerek çember biçiminde toplandı. Uzun boylu bir adam, elindeki baltayla önceki kralın kafasını kesti. Bedeni bir kara kefene sarılırken, akan kanı bir altın kupa içine toplandı. Ardından aynı işlem, oradaki diğer üç kral ve kraliçeye de uygulandı.

Genç kız bizi yatacağımız yere götürürken, onun arkasından gidersek burada ölmüş olanların birçoklarının yaşamasını sağlayacağını söyledi.

Buradaki anlatımı, insanların bir düğünde hunharca katledilmesi olarak değil, bambaşka anlamda değerlendirmek gerekir.

Akan kanın toplandığı söylenen altın kupa elbette bize Kutsal Çanak kavramını anımsatır. O zaman burada önceki yaşlı kral ve yeni genç kral için de Avrupa efsanelerinde tarih boyunca sözü edilmiş bir başka terimi çağrıştırır: **Balıkçı Kral.**

Rozkrua Tarikatı'nda bu gibi kavramlar ya da bunların karşılıklarının bulunmasına değil, bulunmasaydı yokluğuna şaşmak gerekirdi.

Beşinci gün:

Sabah erkenden kalkıp şatoyu gezmeye başladım. Genç bir saray görevlisi bana rehberlik etti. Beni bir merdivenden indirip yer altına uzanan bir dehlize soktu. Karanlıkta hayli yol aldıktan sonra, bir demir kapı açtı.

Kralın hazine dairesine girmiştik. Orada görülen mücevherlerin yanı sıra tam ortada altından yapılma bir kartal, aslan ve boğa heykeli üzerine oturtulmuş, zengin süslemelerle donatılmış bir tabut vardı.

Rehberim beni elimden tutup daha derine götürdü. Çekip açtığı bir perdenin ardında çırılçıplak yatan Venüs'ü gösterdi.

Döndüğümde, kalkmış olan diğer dostlarla buluştuk. Bahçede yapılan cenaze törenini izledik. Törende bir konuşma yapan genç kız, şimdi bu ölülerin yeniden yaşama kavuşabilmesi için Olympos Kulesi'nden iksir getirilmesi gerektiğini söyledi.

Bunun için, yedi ayrı gemiye binerek yelken açtık.

Kare biçiminde bir ada üzerinde yapılmış olan Olympos Kulesi, iç içe yedi yuvarlak duvardan oluşuyordu. Yaşlı kule bekçisi bizi önce gezdirdi, sonra en dipteki laboratuvara götürdü. Oradaki âlet ve malzemeyi kullanarak çalıştık.

Masalın bu aşamasındaki ayrıntılara bakılacak olursa, alşimi deneylerinden söz ediliyor. Ancak konunun ayrıntısına girilmiyor, hiçbir açık vermemeye özen gösterilmiş olduğu da dikkati çekiyor.

Kendisini anlatımın akışına kaptıran kişi, laboratuvarda başarılı bir çalışma yapan bu seçilmişlerin ertesi gün yine gemilere binip ölüleri canlandırmak üzere geri döneceğini bekleyebilir ama öyle değil.

Altıncı gün:

Sabah hep birlikte önceki gün yaptıklarımızı, bunun gerçekten bir işe yarayıp yaramayacağını tartışırken, aramızda görüş ayrılıkları çıktı. Bunun üzerine kule bekçisi bizi içeriye kilitledi ve çekip gitti.

En ortadaki kulenin tepesinde o genç kızı gördük. Bizi yanına çağırıyordu. Oraya çıkabilmek için elimizde sadece bekçinin bıraktığı bir merdiven, bir halat ve bir çift kanat vardı. Birbirimizi destekleyerek bunları kullandık ve altı katlı kulenin tepesine tırmanmayı başardık.

Bundan sonra genç kız bizi bir başka yere götürüp, hayli uzun süren bir gösteri yaptı.

Bir altın kürenin içine sadece kum, su ve birtakım diğer çeşitli malzeme yerleştirdi. Bunu çeşitli işlemlerden geçirdi. Sonunda bir yumurta oluşturdu. Bunu altın kürenin içinde ağır ağır ısıtınca, içinden bir canlı civciv çıktı.

Bu anlatımda yapılan işin *"Ne sihirdir, ne keramet!"* gibisinden bir hokkabazlık gösterisi olduğu düşünülebilirse de aslında burada sözü edilen her bir öğenin simgesel bir anlamı olduğu, dolayısıyla uzun uzun anlatılan işlemin de felsefi açıdan değerlendirilmesinin öngörüldüğü unutulmamalı.

Daha birçok olağanüstü olayın nasıl gerçekleştirilebildiğini izledik. Doğanın yetkinliğini, insanın ise aklını kullanarak başardığı icatlar ile ancak onun taklitlerini oluşturabileceğini kavradık.

Yedinci ve son gün:

Hepimize birden Altın Taş Şövalyesi unvanı verilip, madalyası takıldı.

Gemilere binerek kuleden ayrıldık.

Döndüğümüzde bir baktım ki buraya gelirken ilk kapıda karşılaşmış olduğum bekçi, kralın yanı başında yer alıyor. Onun aslında ünlü bir astrolog olduğunu fakat Venüs'ü görmekle bir kusur işlediğini, bundan ötürü ilk kapıda bekçilik etmek zorunda bırakıldığını öğrendim.

Ancak onun yerini bir başkası alacak olursa kurtulabileceğini söylediler.

Bu söz yüreğimi dağladı. Onu özgürlüğüne kavuşturmam, artık ilk kapıda onun yerine benim bekçilik etmem gerekiyordu.

Altın Taş Şövalyesi olan diğer kardeşler, edindikleri tüm ayrıcalıkların yanı sıra bundan böyle bilgisizlik, yoksulluk ve hastalıklarla savaşmayı üstlenip görevlerini yapmaya çıktı.

Ben ise sonraki gün kapı başındaki görevimi almak üzere eve gidip altın pelerinimi bilinmeyen bir zamana dek orada kalmak üzere bir askıya taktım.

Johann Valentin Andreä bu masalı şu sözle bitirmiş:

"En yüce bilgelik hiçbir şey bilmemektir."

Bu masal ile o tarihte öngörülmüş Rozkrua Tarikatı'nın yedi dereceli bir öğreti sistemi olduğunu görüyoruz. Bu dizgeyi izleyerek başarı elde eden bir kişinin, sonunda kendi özüne, iç evrenine döneceği anlaşılıyor.

Buradaki en önemli nokta, bu kimyasal düğünün aslında kişinin kendi düğünü olması… Dolayısıyla Rozkrua Tarikatı'na katılmak isteyenleri kendi kimyasal düğünleri yani zorlu bir inisiyasyon bekliyordu.

Burada ortaya konulan felsefe, öncelikle alşimistlerin ilkeleri üzerine kuruluydu. Hermetizm ve Kabala'dan da önemli alıntılar içermekteydi. Buna "Paracelsus'un Felsefesi" de denilebilir. Nitekim Rozkruacıların 17. yüzyılda nelerle uğraştığı şöyle bir gözden geçirilirse, bu kitaplarda anlatılmış olanlardan çok Paracelsus'un etkisi görülür.

Kimyasal Düğünün Sonrası

Bütün bunların üstünden birkaç yıl ancak geçmişti ki Avrupa ülkelerinde birbiri ardınca Rozkrua Tarikatı derneklerinin kurulmasına başlandı.

Kimileri bu tarikatın ileri gelenlerinden olduğunu ileri sürerek, seçtikleri diğer kişileri kendi kafalarından düzenledikleri bir ritüelik törenle bu sözde tarikata kabul etmeye girişti. Bunların hangisinin Rozkrua Tarikatı'nın gerçek bir kolu olup, hangisinin bir şarlatan tarafından uydurulduğunun anlaşılamadığı bir evreye girildi.

Her etkinin bir de tepki oluşturması gibi, elbette bu akımı hiç hoş görmeyen hatta olanca gücüyle buna karşı çıkanlar da oldu.

Örneğin şöyle diyenler vardı: *«Rozkrua Kardeşliği adı takılan bu akım, sadece meraklısı için bir fanteziden öteye gitmez. İnsanı, Hz. İsa'nın basit ve doğru olan yolundan saptırıp, yapay ve olağan dışı bir yola yöneltmeye çalışmaktadır.»*

1618 yılında yani tarikatın ortaya çıkışından az sonra, Hıristiyan mitolojisi üzerine yayımlanan bir kitapta Rozkruacılar alaya alınıp, *"Komedi oynayan bir kardeşlik örgütü"* olarak nitelenmişti.

***

Rozkruacıların 17. yüzyılda ortaya çıkışı romantik bir efsaneye bağlanmıştı ama bu oluşum kısa bir süre içinde karmakarışık bir hale geldi.

Öyle ki Andreä bundan sonra yayımladığı birçok kitapta bu tarikata eleştiriler yağdırmaya başladı. Kendilerine "Rozkrua Kardeşi" diyen sahtekârlardan söz etti. Hatta bir kitabında *"Rozkrua Kardeşliği fantezisi, zamanımızdaki Okültizm skandalının kalbidir."* bile dedi. 1634 yılında yayımlanan bir diğer kitabında da kendisinden söz ederken, Evangelist Lutherci inancından başka hiçbir tarikata yüz vermediğini, Kutsal Kitabı her şeyin üstünde tuttuğunu, bir zamanlar gençlik ateşiyle yazmış olduğu abartılı öykülerde bununla çelişkili gibi görünen ve insanları rahatsız eden bir izlenim yaratmışsa, şimdi onların tümünü yadsıdığını belirtti.

Bu tarikatın kurucusu olarak nitelenmiş bir kişinin bile böyle sözler edişi, tarikatın ortaya çıkar çıkmaz yozlaşmaya uğradığının ya da uğratıldığının bir göstergesi sayılabilir mi acaba?

Yoksa bu tutumun arkasında başka bir şey mi aramalı?

***

Eskiden de var olduğu söylenen Rozkrua Tarikatı, 17. yüzyıl başlarında yeniden ve bu kez açıkça ortaya çıktığı sırada adı **"Fraternitas Rosae Crucis"** *(Rozkrua Kardeşliği)* olarak konmuştu. Latincede "rosae crucis" Almancadaki "Rosenkreuz" ile eş anlam taşır ama bu tarikatın adının o varsayımsal kişinin adından geldiğini doğrulamaz.

Nitekim kimine göre "rosae crucis" terimi, özgün olarak gül ile bağlantılı değildi ve daha önce "saf haç" anlamına gelmek üzere kullanılmıştı. Onlara göre bu anlam, 17. yüzyılda yitirilip yozlaştırıldı ve gül ile haçın bir araya getirildiği bir simge oluşturularak da pekiştirildi.

1629 yılında Robert Denyau adlı bir Fransız tarihçi, Rozkrua Tarikatı'nın aslında hiç de yeni olmadığını, 1188 yılında kurulduğunu ileri sürdü. Böylece bir bakıma "Confessio Fraternitatis" adlı bildirgenin başındaki savı doğruluyordu.

Robert Denyau'nun Rozkruacılar ile doğrudan bir bağlantısı olup olmadığına ilişkin bir bilgi yok ama 1188 yılında 70 yıldan beri Tapınak Şövalyeleriyle iç içe olan Prieuré de Sion adlı örgüt ya da organizasyonun yolunu ayırarak yeni bir oluşum içine girdiği biliniyor. Bunun tersi de benimsenebilir: O tarihte Tapınak Şövalyeleri, Kudüs'ün elden gitmesi üzerine Prieuré de Sion organizasyonunu devre dışına çıkarıp, kendilerine göre farklı bir yol tutmuş olabilir.

Rozkrua-Prieuré de Sion Bağlantısı

Rozkruacıların Prieuré de Sion ile ne ilgisi olabilir ki?

Böyle bir soru, *«Rozkruacıların Prieuré de Sion ile herhalde bir ilgisi olmamalı. Bunlar apayrı oluşumlar… Bu ilgi düşüncesi de nereden çıktı? Her şeyi döndürüp dolaştırıp ille de şu varsayımsal organizasyona bağlamanın gerekçesi nedir?»* tarzında bir düşüncenin yansıması gibi görünüyor.

Tarihte aralarında hiçbir bağlantı olmayan kurumların sanki ilişkili gibi gösterildiği olmuştur.

Tersine, ilişkili kurumlar arasındaki bağlantıların göz ardı edildiği hatta öyle bir ilişki yokmuş gibi gösterildiği de olmuştur.

Burada ise durum farklı; apaçık...

Ancak bunun için dilimizde "Siyon Örgütü" ya da "Siyon Tarikatı" olarak da anılan Prieuré de Sion adlı organizasyonun tarihteki varlığını kabullenmek gerek.

Fakat bu öyle zoraki bir kabullenme de olmamalı. Bunun kanıtları var.

Rozkrua Tarikatı ile Siyon Örgütü'nün hiçbir ilgisi bulunmadığı ileri sürülürse, asıl bu sav tarihsel gerçekleri yadsımak, en azından tarihi üstünkörü ve hayli kısıtlanmış bir açıdan -âdeta dürbünün tersinden bakar gibi- görmeye çalışmak olur.

Oysa bu konuda öyle yaparak bağlantıları olabildiğince küçük görmeye çalışmak yerine çok iyi bir büyüteç kullanmak gerekiyor.

Siyon Örgütü sadece Tapınak Şövalyeleri Tarikatı'ndan koptuktan sonra değil, bu tarikat ortadan kaldırıldıktan sonra da kendisini açıkça ortaya koymadan fakat asal ülküsünü terk etmeyerek varlığını sürdürmüştür.

Fransa'da 14. yüzyıl başlarında olup bitenlerden yani Tapınak Şövalyeleri Tarikatı'nın resmen ortadan kaldırılmasından sonra, herkes Fransa dışındaki Tapınak Şövalyeleri'nin varlığının sürüp sürmediği, sürmekte ise bunun nerede ve nasıl olduğu üzerinde durmuştur. Daha önce de var olup her yerde perde arkasında kalmış olan Siyon Örgütü ile bu örgütün öteden beri peşinde koştuğu doktrin üzerinde ise pek durulmamıştır.

Neden?

Galiba bilinmediği için. Kim varlığından bile haberi olmadığı bir şey ile ilgilenmeyi düşünür ki?

Zaten sorun da burada... Varlığı bilinmediği, çok gizli tutulduğu için hiç kimse, adını bilmese de böyle bir oluşumla ilgilenmemiştir. Bu da onların işine gelmiştir. Bilinmemesi, duyulmaması, görülmemesi gerekir. Öyle olmalı ki bu organizasyon asal amacını gerçekleştirebilme yönünde paravanlar kullanarak entrikalar düzenleyebilsin…

***

Prieuré de Sion'un 17. yüzyıldaki liderlerinden her biri, aynı zamanda Rozkrua Tarikatı üyesiydi. Daha önce Leonardo da Vinci'nin bile bir Rozkruacı olduğu ileri sürülürken, bu mesnetsiz bir boş lâf değildi.

Kaldı ki Tapınak Şövalyeleri Tarikatı ile bağlarını kopardıktan sonra bu kuruluşun kullanmış olduğu çeşitli paravana adlardan biri de **"Rosae Crucis Veritas"** idi.

17. yüzyıldaki Rozkruacılar sadece alşimi ile uğraşmakla kalmıyor, hermetik, gizemci ve okült nitelikli çalışmalar da yapıyordu. O sıralarda yeniden canlanmış olan Natüralizme de önem veriyorlardı. Bunda Rozkrua Tarikatı'nın üyeleri arasında birçok bilim insanının bulunuşunun etkisi olabilir. Bu uğraşılarının amacı şöyle belirtiliyordu: "Evrensel gerçeklerin araştırılarak bulunması ve bunların tüm insanlığın yararına olmak üzere üretilecek olumlu hizmetlerde kullanılması."

Bu amaç günümüzde bazı mason örgütlerince benimsenen erek ile de örtüşüyor. Zaten o dönemde Rozkrua Tarikatı ile kurumsal yapısı daha sonra oluşacak Masonluk da birbirine yaklaşmakta idi.

Rozkruacı olduğu bilinen ünlüler arasından, -sırf örnek olmak üzere- şu kişileri sayabiliriz:

17. yüzyılın ilk yarısında **Tommaso Campanella, Michael Maier, Robert Fludd, Francis Bacon, René Descartes, Gottfried Wilhelm von Leibniz, Johann-Baptiste von Helmont**; aynı yüzyılın ikinci yarısında ise **Robert Boyle, John Locke, Johann Amos Comenius** ve **Isaac Newton**…

Herhangi bir ansiklopedide ya da internette bu kişilerin hepsine ilişkin ayrı ayrı detaylı bilgi bulunabilir.

Ancak bu kişilerin aynı zamanda birer Rozkruacı hatta alşimist oldukları genellikle yazılmamıştır.

Çünkü onların bu yönü hem ilgi dışı bir konudur hem bir bilim adamına aynı zamanda bir alşimist olmak bir türlü yakıştırılamamıştır; sanki alşimist olmak uygunsuz hatta kötü bir şeymiş gibi…

Oysa 17. yüzyılda değil kimya, fizik bile henüz tam anlamıyla bir bilim dalı haline gelmemişti. Bilim adamlarının alşimi ile uğraşmaları pek doğaldı.

Her birinin insanlığa önemli katkıları vardır. Bunun birer Rozkruacı olmalarından ileri gelip gelmediği tartışılabilir. Kim bilir, belki bu tarikatın üyesi olmasalardı bile insanlığa önemli katkıları olacaktı. Nitekim o dönemin her bilim adamı ya da düşünürü aynı zamanda bir Rozkruacı değildir.

Fakat burada az önce adlarını verdiklerimizin arasından seçerek üzerinde özellikle duracağımız bir kişi var: **Robert Fludd.**

***

Louis de Nevers 1595 yılında öldü.

«O da kim?» diyeceksiniz.

Genel tarihte adını duymamış olabiliriz. Louis de Gonzaga olarak da tanınan İtalyan asıllı bir soylu… Bizim için önemi olan yönü, Prieuré de Sion'un 16. yüzyılın son çeyreğindeki lideri oluşu.

Onun yerini İngiliz asıllı Robert Fludd aldı.

Böyle olunca, ortaya iki olasılık çıkıyor: Ya Rozkrua Tarikatı zaten önceden de vardı ya da Robert Fludd bu tarikata sonradan girdi.

İlki akla daha yatkın geliyor çünkü Robert Fludd, Paracelsus'un tarikatının da üyelerinden bir tıp doktoruydu. Günümüzde "alternatif tıp" denilen yöntemleri kullanarak gerçekleştirdiği tedavilerle ün kazanmıştı.

Böyle olunca, o tarihte Prieuré de Sion'un İngiltere'ye taşınmış olduğu söylenebilir mi?

Pek değil... Çünkü Robert Fludd uzun süre Kıta Avrupası'nda kalmış, Alman asıllı ünlü Rozkruacı **Michael Maier** ile yakın dostluk kurmuş, her ikisi de yıllarca İngiltere ile Almanya arasında mekik dokuyup durmuştu.

Robert Fludd, gençlik yıllarında gizemciliğe ve hermetik öğretiye hayli merak sarmıştı. Rozkrua Tarikatı'na girdikten sonra gerek bu tarikata ilişkin gerekse diğer alanlardaki yapıtları sayılmakla bitmez.

Gelin onun pek bilinmeyen ya da üzerinde durulmamış özelliklerinden birinden söz edelim.

1602 yılında Marsilya'ya gitmişti. Orada **Guise** ailesinden Henri de Guise'in çocuklarının eğitmenliğini üstlenmişti. Bu aile, 16. yüzyıl boyunca Fransa tahtını ele geçirmek için çevrilen entrikalarda hep başrollerden birini oynamıştı.

Robert Fludd'ın yetiştirdiği gençlerden Charles de Guise, 1631 yılında Fransa kralını tahttan devirmek için bir darbe girişiminde bulunmuştu. Başarılı olamayınca büyük bir düş kırıklığına uğramış, kendi kendisini cezalandırıp İtalya'ya sürgün etmişti, 1637 yılında orada ölmüştü.

Charles de Guise, günümüzdeki Fransa'nın güneyinde yer alan Languedoc'taki Couiza adlı kasaba ile çevresinin sahibi olan Joyeuse ailesinin tek varisi Henrietta-Catherine de Joyeuse ile evlenmişti. Henrietta-Catherine, kocası ölünce çocuklarıyla birlikte ülkesine dönmek istemişti. Kral Louis XIII buna izin vermemiş, dönebilmesi için onu Languedoc'ta sahibi olduğu yerleri kendisine satmaya zorlamıştı. Henrietta-Catherine, kocasının başaramamış olduğu emeli kutsal bilerek ona bağlı kalmıştı. Fransa kralı kaç para verirse versin, arazilerini ona satmaktansa ana yurdundan uzak kalmayı yeğlemişti. Ancak birkaç yıl sonra Louis XIII ölünce, Fransa'ya dönme olanağını elde edebilmişti.

Fransa kralının bu araziyi satın almak istemesinin, Charles de Guise'in dul eşinin ise buna karşı direnmesinin bir başka nedeni mi vardı?

Öyle olsa gerek!... Herkes Languedoc'taki bir şeyin peşinde ama o şeyin ne olduğu da tam belli değil. Ünlü Rennes-le-Château köyü de işte bu gümbürtünün tam göbeğinde yer alıyor.

***

Robert Fludd 1637 yılında öldü.

Prieuré de Sion'un büyük üstatlığını bu kez kim üstlendi dersiniz?

Az önce anlatmış olduklarımıza bakılırsa, akla Guise ailesinden biri hatta Henrietta-Catherine de Joyeuse bile gelebilir çünkü geçmişte bu örgütün liderliğini üstlenmiş bazı kadınlar var.

Yaşamı boyunca en yakın dostu olan Michael Maier mi?

Hayır!... O da değil... **Johann Valentin Andreä**.

Burada konumuzun dışında kaldığı için Prieuré de Sion'un 13. yüzyıldan 16. yüzyıla kadar kimlerin yönetmiş olduğu üzerinde durmadık. Oysa bunun bir listesi bulunmuş. Ancak şimdi sırası gelmişken önceki liderlerden en az ikisinin adına değinmek gerek:

Önce **Alessandro Filipepi** (Sandro Boticelli), onun ardından **Leonardo da Vinci**.

Böylece Prieuré de Sion ile Rozkruacılar arasında bir bağ bulunduğu açıkça ortaya çıkıyor. Hatta bu kesin kanıt bile sayılabilir.

Nitekim Johann Valentin Andreä, bu görevi üstlendiği 1637 yılından sonraki yaşamı boyunca Prieuré de Sion'un ile kendi tarikatının sıkı fıkı olmasını sağladı. Öyle ki onun liderlik döneminde Rozkrua Tarikatı bu organizasyonun sağ kolu olup çıktı. Fakat işte bu nedenle olsa gerek ki Andreä böyle bir tarikat ile bağlantısı olmadığını ileri sürmüştü.

***

Johann Valentin Andreä 1654 yılında öldü.

Önceden belirlenmiş olduğu üzere Prieuré de Sion'un liderliğini dönemin ünlü bilim adamlarından **Robert Boyle** devraldı. İngiltere'de Rozkrua Tarikatı'nın "Invisible Colledge" (Görünmez Kolej) adı altında bir kolunu oluşturdu. İşte bu girişim bir süre sonra **"Royal Society"** adlı İngiliz Krallık Bilim Araştırma Kurumu'nun temelini atacaktı.

Gül-Haç Masalları ile bağlantılı anlatacaklarımız bu kadar…

Yararlanılabilecek Kaynaklar

- http://www.levity.com/alchemy/fama.html
- http://www.levity.com/alchemy/confessi.html
- https://www.sacred-texts.com/sro/rhr/rhr06.htm
- https://en.wikipedia.org/wiki/Christian_Rosenkreuz
- https://en.wikipedia.org/wiki/Priory_of_Sion
- https://en.wikipedia.org/wiki/Robert_Fludd
- https://en.wikipedia.org/wiki/Invisible_College
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Sandro_Botticelli
- https://en.wikipedia.org/wiki/Ancient_Mystical_Order_Rosae_Crucis
- https://en.wikipedia.org/wiki/Chymical_Wedding_of_Christian_Rosenkreutz
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Adagia
- https://en.wikipedia.org/wiki/Johannes_Valentinus_Andreae
- https://en.wikipedia.org/wiki/Rosicrucianism
- https://en.wikipedia.org/wiki/Alchemy